

СТ А Н О В И Щ Е

от полковник доцент д-р Димитър Ганчев Недевски

катедра „Мениджмънт на извънредните ситуации”

при факултет „Командно - щабен”

на ВА „Г. С. Раковски”

на дисертационния труд на майор Иван Симеонов Марков

на тема „Усъвършенстване на системата за докладване и предупреждение

за ядрени, химически и биологични събития чрез използване на детектори

за дистанционно откриване на заразяването”,

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”

професионално направление 9.2 „Военно дело”

научна специалност 05.12.01

„Организация и управление на въоръжените сили”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

В рамките на провежданите операции формированията от Въоръжените сили на Република България е възможно да изпълняват задачите си в условия на ядрено, химическо и биологично заразяване (ЯХБ заразяване). От това произлиза и проблемът свързан със затрудненото установяване възникването на ядрени, химически и биологични събития (ЯХБ събития), преди те да са въздействали върху силите. Това налага изграждане на способности за детекция и идентификация от разстояние с оглед ранно откриване на опасностите и своевременното предупреждаване на формированията, попадащи в зоните на заразяване.

Актуалността на темата за изграждане на способности за дистанционно откриване на радиоактивни, химически и биологични вещества се обуславя и от необходимостта от привеждане на системата за предупреждение и докладване за ЯХБ събития на войските в съответствие с изискванията на регламентиращите документи на НАТО. Значимостта на работата е предопределена от обстоятелството, че тя дава отговор на проблемните въпроси свързани с установяване наличието на ЯХБ заразяване и реализиране на компонента предупреждение и докладване.

В дисертационния труд е развита особено актуална тема, която се явява оригинална разработка, синтезираща знание за ефективността на средствата за откриване на ЯХБ заразяване в процесите на наблюдение, разузнаване, предупреждение и докладване за ЯХБ събития.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Съществен момент в работата на автора е определянето на вида и мястото на дистанционните детектори и оценката на резултатите от интегрирането им в системата за предупреждение и докладване.

В този смисъл настоящият дисертационен труд чрез разглеждания в него проблем и решените задачи е актуален, с важно теоретично и практическо значение. Той представя идеи и предложения, които могат да бъдат използвани за

привеждане на системата за предупреждение и докладване за ЯХБ събития на войските в съответствие с изискванията на регламентиращите документи на НАТО, както и за изпълнение на поетите ангажименти от страната ни към системата за колективна отбрана на НАТО и общата система за сигурност на ЕС.

В дисертационния труд умело са обединени познания и различни методи на изследване, теоретични постановки от оперативното изкуство, тактиката на войските за ЯХБЗ и методиките за изясняване и оценка на ЯХБ обстановка, които са позволили на автора да постигне формулираната цел.

Получените резултати категорично потвърждават издигнатата от автора работна хипотеза, че използването на детектори за дистанционно откриване на заразяването ще доведе до съществено повишаване на възможностите на информационното ниво на системата и минимизиране на негативното въздействие на ЯХБ събития върху силите попадащи в зоните на опасност.

Резултатите от проведеното изследване са основание да подкрепя посочените от автора приноси, които са с научноприложен характер и могат да бъдат обобщени до:

1. Класифициране на ядрените, химически, биологични и радиологични детектори и дефиниране на понятието “време за отговор при възникване на ЯХБ събитие”;
2. Доразвиване на методиката за оценка и избор на варианти за решение по тяхната техническа ефективност;
3. Формулиране на принципите за изграждането и определяне мястото на детекторите за дистанционно откриване на заразяването в информационното ниво на системата за предупреждение и докладване за ЯХБ събития.

Изследванията, направените изводи, тяхната интерпретация и приносите на дисертационния труд считам за лично дело на автора.

3. Критични бележки

Наред с посочените добри страни на разработения труд, считам, че прекалено обстоятелствено са представени факторите, които са предпоставка за радиационно и биологично заразяване, при положение, че последващата оценка на отделните направления за изграждане на способности за дистанционно откриване акцентира върху химическото заразяване.

Това не намалява достойнствата на дисертационния труд и не омаловажава приносите му, а бележките имат препоръчителен характер.

4. Заключение

Предложеният дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на системата за докладване и предупреждение за ядрени, химически и биологични събития чрез използване на детектори за дистанционно откриване на заразяването” с автор майор Иван Симеонов Марков е задълбочено и самостоятелно научно изследване с научни и практикоприложни резултати, които спомагат за решаване на широк кръг от проблеми, свързани с изграждане на способности за детекция и идентификация от разстояние, ранно откриване на опасностите и своевременното предупреждаване на попадащите в зоните на заразяване.

Реизработен е в съответствие с нормите на закона за развитието на академичния състав в Република България и правилника за неговото приложение и напълно отговаря на изискванията за получаване на образователната и научна степен „доктор” по научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили”.

5. Оценка на дисертационния труд

Като имам предвид качествата на дисертационния труд и постигнатите научни и практикоприложни приноси поставям на същия положителна оценка и предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор” по научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили” на майор Иван Симеонов Марков за разработения от него

дисертационния труд на тема „Усъвършенстване на системата за докладване и предупреждение за ядрени, химически и биологични събития чрез използване на детектори за дистанционно откриване на заразяването”.

04.05. 2015 г.

Член на научното жури:

полковник доц. д-р ДИМИТЪР НЕДЕВСКИ